

Državnemu pravdniku grozijo s smrtjo

Državni pravdnik P. L. A. Lieghley, ki je spravil na zatožno klop najbolj prominentne ljudi v Clevelandu, ki so dolga leta vodili usodo mestne vlade in Cuyahoga okraja, je dobil zadnje čase več grozljivih pisem, v katerih se mu grozi s smrtjo, ako ne bo odnehal preganjati tatove javnega denarja. Državni pravdnik Lieghley sam je izjavil, da ga malo brigajo enaka pisma, vendar je sodnija odredila, da je dobil močno varstvo.

Okoli Lieghleya se nahajata dva izvrstna detektiva ob vsakem času, poleg tega mu sledi detektiv iz sodnje dvorane do njegovega urada, detektiv ga vozi domov in detektiv ga pripeljejo na delo. Državnemu pravdniku je to skrajno neljubo, a se mora podati.

Obraavnava proti sedmim prominentnim republikancem, ki so obtoženi, da so ukradli stotisoče dolarjev davčnega denarja iz davčne blagajne, je danes tretji dan v poteku, pa še porotniki niso izvoljeni. 40 imen je bilo potegnjenih iz priprave za volitev porotnikov, in med temi imeni je bilo 25 ženskih in 15 moških. Danes bodo morali potegniti 25

na daljnih imen, kajti kot vse kaže, porotniki niti danes ne bodo izbrani. Sicer jih je 11 začasno postavljenih kot porotniki, pa se pričakuje, da bo državni pravdnik izkoristil svoje pravice in zavrgel že izbrane porotnike, a tudi zagovorniki se bodo poslužili svojih pravic in zavrgli že izbrane ženske in moške, ki jim ne ugajajo.

Dosedaj je izbranih 6 ženskih in 5 moških za porotno službo. Slednje so zaprli sinoči v Hotel Statler, kjer so pod neprestanim nadzorstvom sodnijskih uradnikov. Sodnik Dempsey, ki vodi obravnavo, jim je naročil, da ne smejo z nikomur govoriti o slučaju, o katerem bodo odločevali. Danes bodo še ves dan izbirali nove porotnike in menda tudi še v četrtek. Gre se za najbolj važno sodnijsko obravnavo, kar smo jih imeli v Clevelandu tekom zadnjih 50 let. Državni pravdnik Lieghley molči in neče ničesar naprej povedati, in to je, kar zagovornike obtožencev, med katerimi je Maurice Maschke, poglavar republikanske stranke v Clevelandu zadnjih 25 let, najbolj skrbi. Pričakovati je senzacijonelnih odkritij, kako se je kradel ljudski denar.

Kaj je naredila mestna zbornica v ponedeljek

Pretekli ponedeljek je zborovala mestna zbornica le 14 minut, toda je kljub temu rešila precej poslov. Na primer, odredila je, da se dožene, če bi kazalo zvezata Union Ave. in Broadway ulične kare z zapadno stranjo mesta, in Superior Ave. linijo z W. 25th St. Odobren je bil predlog, da se pripravijo družbi cestne železnice, da upelje 5 centno voznišvo. Sprejet je bil predlog, da se začne s \$6,000,000 vrednimi javnimi deli, kjer bi dobili delo oni, ki dobivajo podporo od dobrodelnih družb. Podpora bi odpadla potem, ko bi prejeli plačilo. Nadalje je mestna zbornica dobila zahtevo od župana Millerja, da se znižajo cene vodi, kar je pa zbornica odločila za drugo sejo. Zbornica je bila mnenja, da mora problem znižanja vode prej "proučiti."

Smrtna kosa

Včeraj dopoldne ob 10. uri je trk povozil malo Mary Alice Perat, na 157. cesti in Calcutta Ave. Odpeljana je bila v Emergency bolnico, kjer je pa radi težkih poškodb kmalu potem umrla. Stara je bila 3 leta. Zaprta pušča starše, James in Mary Perat in dve sestri. Bila je članica mladinskega oddelka Modern Crusaders, št. 45 S. D. Z. Pogreb se vrši v petek popoldne ob 1. uri iz hiše žalosti na 15708 Calcutta Ave. v St. Jerome cerkev, pod vodstvom August F. Svetek. Iskreno sožalje prizadetim staršem!

Nova trgovina

Jutri bo odprla vrata Krichman in Perušek trgovina s pohištvo na 925 E. 152nd St. Oba trgovca sta že poznana našim ljudem, ker sta bila prej zaposlena pri Stern Furniture Co. Oglejte si cene ob otvoritvi.

Na obisk domov

Mrs. Ana Lanchman se poda koncem tega meseca na obisk v staro domovino. Podala se bo v Cerknico. Kdor ji želi kaj sporočiti, naj se zgleda na 16010 Arcade Ave.

Stari doktor Walz ni zadovoljen z Rusijo

Stari clevelandski politikar, uporniški demokrat dr. Walz, o katerem se je pred letom v Clevelandu toliko pisalo, je šel pred več tedni v Rusijo, katero je neprestano zagovarjal s komunisti vred. Nameraval je tam ostati 30 dni, da se na lastne oči prepriča, kako in kaj. In včeraj je bil že zopet doma, vesel, obenem pa poln jeze na Rusijo. Tako je bil jezen, da niti z reporterji ni hotel govoriti. Zato je pa govorila toliko glasneje njegova žena, ki ga je spremljala v Rusijo. Rekla je, da komaj sta prišla v Rusijo, se je začel "trubel." Na vlaku sta kupila mleko, po katerem sta se zastрупila. Vzelo je par dni, da sta prišla k sebi. Potem pa je stari doktor dobil bolezen v kolena. Vzelo je več dni, predno je mogel priti do zdravil, a najeti je moral tudi tolmača, da se je lahko pogovoril. No, ko je bilo koleno dobro, je zapustil Rusijo. Na morju pa je ladjo premetaval vihar, da je bil stari doktor bolan na smrt. Mrs. Walz je rekla, da najboljšje kosilo, ki so ga imeli v Rusiji je bil črn kruh, kumare in jabolka, za kar so plačali \$5.00. Blagor nam v Ameriki! Hvaležna sem, da sem doma!

Dva brata

Avto kolizija dveh bratov v bližini 55. ceste in Decker Ave. se je pripetila včeraj. Lawrence Schwertner, ki stanuje na 7518 Myron Ave., star 23 let, je vozil s štirimi osebami v južni smeri, ko mu pridrvi nasproti drug avto, katerega je vozil 24 letni brat njegov Edward Schwertner. Oba avtomobila sta vsa razbita, toda bratoma se ni zgodilo skoro nič, dočim je pet drugih oseb dobilo močne poškodbe. Policija je zadevo prepustila bratoma, da se poravnata.

Plačajo dividende

Richman Bros., izdelovalci znanih dobrih oblek, so včeraj pri svoji seji naznanili dividendo 75 centov na delnico. To je ena izmed redkih kompanij danes, ki redno plačuje dividende.

Senator Davis je obogatel na račun bratskega podpornega društva

New York, 20. septembra. Napram zveznemu senatorju Davisu se je pričela včeraj v tem mestu obravnavati. Senator Davis je obtožen, da je prodajal za Moose podporno organizacijo srečke, da je s tem naredil za sebe velike dobičke. Zvezni pravdnik je sicer povdarjal porotnikom, da senator Davis ni storil ničesar kriminalnega, ko je prodajal srečke, toda dokazal bo, da se je senator pri tem denarno okoristil. Moose organizacija je v letih 1930 in 1931 prodala teh srečk okoli \$3,000,000. In od tega denarja je dobil senator Davis kot svoj žep. Zagovornik senatorja Davisa pa trdi, da bo dokazal, da je senator Davis bil neprestano na delu za organizacijo Moose, da nikdar enega samega centa ni dobil za svojo korist, in da ima vlada napačne podatke o poslovanju senatorja. Tožba je v toliko zanimiva za javnost, ker se gre za to, ali smejo društva prodajati srečke v dobrodelne svrhe.

Bomba za sodnika

Chicago, Ill., 20. septembra. John P. McGoorty, bivši načelnik kriminalne sodnije, neizprosen sovražnik vseh raketirjev in gangev, je danes komaj begnil smrti, ko je eksplodirala na njegovem domu silovita bomba. Dva moška, ki sta šla ob istem času mimo hiše, sta dobila poškodbe. Sodnik se je nahajal s svojo ženo, dvema hčerka in sinom v hiši, ko je eksplodirala bomba tik hiše. Ničče ni bil poškodovan, dočim je bomba v hiši sami povzročila veliko škodo.

Od poroke v ječo

Robert Lanise, 23 let star, stanujoč na 9013 Cumberland Ave. je bil včeraj poročen v cerkvi sv. Elizabete opoldne. Zaeno z njim je bila njegova 16 let stara nevesta, Helen Kerekes, sorodniki in prijatelji. Ko je ženin stopal v cerkev, sta ga prišla dva zvezna prohibicijska agenta, ki sta mu povedala, da je aretiran, ker jima je 10. sept. prodal pint žganja. Ženin je prosil agenta, naj ga vendar pustita vsaj toliko časa, da bo v cerkvi poročen, ker je že vse pripravljeno. Agenti sta privolila. Ko so bili obredi gotovi, se je Lanise podal agentom, dočim je nevesta, vsa objokana, odšla s starši na dom, kjer so praznovali poroko, a Lanise čaka v ječi, kdaj bo dobil varščino, ki znaša \$2500.00.

Ne sme v Euclid

Frank Cellura, eden izmed raketirjev, ki so hoteli poznanega Carla Tiebra prisiliti, da jemlje od posebne laške gange pivo, je bil obsojen od župana Elya v Euclidu na 60 dni zapora in \$25 kazni. Zapor mu je Charlie odpustil, potem ko je obljubil, da Cellura nikdar več ne pride v Euclid.

Državljska knjizica

Mnogo vam pripomore k pridobitvi državljanskega papirja, ako naročite tozadevno knjizico v našem uradu, ki velja samo 15 centov.

* Republika Colombia se pripravlja na vojno z republiko Peru.

Prosimo pomoči!

Tudi v največji slovenski naselbini Amerike, v Clevelandu, so dramatične predstave postala prava redkost. A v nedeljo, 25. septembra, bomo pa imeli prvo igro v tej sezoni, ko priredi "Ameriška Domovina" krasno narodno igro "Domen" v S. N. Domu. Poleg tega, da je igra izvrstno naštudirana, da nastopijo v njej naši talentirani igralci, ki bi delali čast največjim odrom, pa moramo tudi pomisliti, da je igra prirejena v dobrodelne svrhe, in ves dobiček igre gre za pomoč slovenskim brezposelnim družinam. Apelarimo torej na cenjeno občinstvo širom Clevelanda, pa tudi v drugih naselbinah, da se udeležijo predstave v nedeljo. Izmed 40,000 Slovencev v Clevelandu jih lahko pride 1500 k predstavi. Vstopnina je nekaj sedežev \$1, vsi drugi rezervirani sedeži so pa 50 centov, najnižje, kar je mogoče. Opozorjamo zlasti na krasno narodno petje tekom igre, katero boste s slastjo poslušali. Pridite po vstopnice k Mrs. Kushlan v S. N. Domu. Pričakujemo k igri vse zavedne rojake v naselbini, katerim je mar do bra igra, pa tudi pomoč lastnemu bratu.

Bučan se podal

Včeraj je prišel Anton Bučan, ki je v ponedeljek zvečer streljal na svojo ženo in jo nevarno ranil, v policijski glavni stan in se podal detektivom. Izjavil je, da se prav nič ne spominja, kaj je naredil v ponedeljek. Niti ni hotel povedati, kam je spravil revolver, s katerim je streljal. Povedal tudi ni, kje je bil po streljanju. Policija ga namerava peljati danes v Glenville bolnico, kjer se njegova žena, bivša plesalka, bori s smrtjo. Predno bo dvignjena obtožba proti Bučanu, bodo počakali, če ostane Mrs. Bučan pri življenju ali ne.

Listnica uredništva

Prijatelj. Da postanete policist, morate narediti skušnjo pred civilno komisijo. Skušnje se vrše po določenem roku. Toda zaenkrat ne bo dosti prilike. Kajti nzd 2000 mož je naredilo skušnjo pred kratkim, do konca leta pa ne bodo nastavili 20 novih policistov. — Radovednež. V državi Ohio ima 865,000 družin svoje radio aparate. Vseh družin v državi Ohio je 1,700,188.

Demokratski klub

Slovenski demokratski klub 32. varde bo obdrževal svojo redno sejo v Slovenskem domu na Holmes Ave. dne 4. oktobra. Isti klub priredi dne 6. oktobra sešatek (smoker) v Slov. Del. Domu na Waterloo Road. Moški kot ženski klub je narastel v lepoto število in storil že več dobrega za slovensko naselbino.

Republikanci nagajajo

Civilna komisija, po večini obstopča iz republikancev, je zopet odklonila dovoliti plačo 42 stražnikom mestnih mostov. Pravi, da niso bili pravilno nastavljeni, da bi morali narediti skušnjo. Toda mestna vlada jih bo vseeno obdržala na delu, ker ve, če gre na sodnijo, da bo zmagala.

R. F. C. na delu, da reši male podjetnike. Pennsylvanija dobi 2 milijona

Washington, 20. septembra. Rekonstrukcijska korporacija, ki posluje z dovoljenjem kongresa, in ki ima tozadevno \$300,000,000 na razpolago je danes dovolila Pennsylvanija železnici \$2,000,000 posojila pod pogojem, da železnica nemudoma zaposli 2,000 brezposelnih delavcev, kar je železnica tudi naredila. Ako kako podjetje obljubi, da bo s posojenim denarjem zaposlilo nove ljudi, ki so sedaj brez dela, dobi denar precej ceneje. Pennsylvanija železnica je naročila takoj 1,285 novih železniških voz, in bo imelo 500 mož delo za prihodnjih 5 mesecev v Altooni, Pa. Poleg tega dobi 1,500 mož delo, ki bodo delali osi, strehe, kolese in druge dele. Rabilo se bo 30,000 tcn jekla. Obenem naznanja Rekonstrukcijska korporacija, da je pripravljena pomagati manjšim podjetnikom, ako dokažejo, da so odgovorni, da bodo rabili denar za nova dela in za zaposlenje brezposelnih delavcev.

La Follette zgubi?

Milwaukee, Wis., 20. septembra. Pri današnjih primarnih volitvah v državi Wisconsin je videti, da bo skoro gotovo prevladal reakcionarni element republikanske stranke, in da bo vodja progresivnih republikancev, governor La Follette, pogorel. Glasom zadnjega poročila o izidu volitev je dobil Walter J. Kohler, zastopnik stare struje republikancev, 118,568 glasov, La Follette pa 81,505. Enako se je zgodilo tudi s progresivnim senatorjem Blaine, katerega nasprotuje John N. Chapple za zveznega senatorja. Chapple, ki zastopa staro republikansko strujo, je za 37,000 glasov naprej od Blaina.

Zborovanje

V petek 23. septembra ob osmih zvečer se vrši zborovanje Jugoslovanske sekcije za brezposelno zavarovanje in starostno pokojnino. Tem potom se opozarja zastopnike društev, da se udeležijo zborovanja, ker je več važnih stvari za rešit, kakor tudi več zanimivosti za poročat. Zborovanje se vrši v SND, 6417 St. Clair Ave., dvorana št. 2.—Terbižan, tajnik.

Schmeling in Walker

Rokoborba med Nemcem Schmelingom in Amerikancem Walkerjem, ki bi se imela vršiti 21. septembra, je prestavljena na 26. septembra. Walker pravi, da se mu neka bula na roki še ni pozdravila.

10,000 dijakov

Skoro 10,000 dijakov se je vpisalo včeraj na Western Reserve univerzo v Clevelandu. Predsednik, dr. Vinson, je pozdravil vse novodošle dijake.

Pozdravi iz Kanade

Prav lepe pozdrave pošiljajo "Ameriški Domovini" iz Kanade Mary Mohar, Jerry Mohar, Louis Vesel in družina in Tony Marolt. Lepa hvala za prijazenost!

20 letnica društva

Društvo Kras št. 8 S. D. Z. bo praznovalo dne 3. decembra 20 letnico svojega obstanka s slavnostno izredno društveno sejo.

* Kitajci na Filipinih so sklenili bojkotirati vse japonsko blago.

* 97 umorov se je letos že pripetilo v Clevelandu.

50 letnica najstarejšega društva

V soboto, 17. septembra, je poteklo 50 let, odkar je bilo ustanovljeno prvo slovensko podporno društvo v Ameriki — društvo sv. Jožefa na Calumetu, Michigan. Pred nekako 75. leti se je raznesel glas, da so na gorenjem delu poluotoka države Michigan našli bogato rudo. Dasi je bila pokrajina tam skrajno divja in so Indijanci nemoteno tam gospodarili, pa so se začeli naseljevati tja ljudje, najprvo Skoti, Nemci in Francozi, kmalu za njimi so pa prišli tudi Slovenci. Prišlo jih je toliko, da ni bilo mogoče za vse dela dobiti. Še danes povedo pionirji, ki so se naselili tam pred 50. leti, da so čakali večkrat cele mesece na delo. Prvi Slovenci, ki so prišli v michigansko bakreno okrožje, so bili Belokrajci. Imena kot Vertin, Rupe, Grahek, Geshel, Lakner, Stukel, Plavec se prištevajo k ustanoviteljem slovenske kolonije v bakrenem okrožju. Tudi pozneje so se skoro izključno Belokrajci naseljevali tam, ker je pač eden pritegnil drugega iz domovine. Slovenci so večinoma delali v rudnikih, toda nekateri so tako ustanovili trgovine, uspevalo jim je in postali so celo bogatini. Imena kot Rupe in Vertin so znana po vsej Ameriki. Delo v jamaš je pa bilo nevarno, mnogokrat je kakega pobilo, tako da je moral biti več mesecev doma brez vsakega služka. Zato so naši ljudje začeli misliti, kako bi se zavarovali za slučaj nesreč. Rudarske družbe se za pobite delavce sploh niso brigale, postav ni bilo, glasom katerih bi poškodovanim plačevali odškodnino. Dostikrat je koga ubilo v jami, pa so morali od hiše do hiše hoditi, da so toliko nabrali, da so ga pokopali. Naši ljudje so začeli pristopati v nemško društvo, ki je bilo tam že ustanovljeno.

Pa so začeli naši ljudje stikati skupaj glave in se vpraševati, če ne bi bilo dobro, da ustanovijo svoje lastno društvo. Jezilo jih je tudi, ker na sejah niso razumeli nemškega občejanja. Voditelji tega gibanja so bili: Jože Sotlič, John R. Vertin, John Plavec, Peter Bahor, Jos. Plavec in drugi. Bilo je v nedeljo 17. septembra, leta 1882. V šoli se je zbrala skupina Slovencev, ki se je živahno pogovarjala. Kma-

lu so ustanovili društvo, katere mu so dali ime sv. Jožefa, in to je bilo prvo slovensko podporno društvo v Ameriki. Ustanovitelji so bili: Jakob Rabič, John Bahor, John Plavec, John M. Vertin, Jakob Lakner, Sebastijan Vidoš, John Rom, Jože Sotlič, Jakob Gešel, Jos. Gregorič, Jakob Puhček, Math Stukelj, Jos. D. Grahek, Nikolaj Zajc, John Svetich, Jos. Butala, John Bartol, Math Grahek, Math B. Wertin, Miha Butala, Josip Plavec, John Matkovich, M. B. Vertin, Jakob Butala, Jurij Vertin, Math Likovič, John R. Vertin, Franc Brunskole, Jože Turk, John Rom, Peter Stajer in Peter Bahor. Vsak je vplačal \$2.00 vstopnine in potem pa esmesot po 50c na mesec. Bolniška podpora je znašala \$20 na mesec, kar je bilo za tedanje čase jako lepa svota. Prvih 6 mesecev ni dobil nihče podpore. Koncem leta 1883 je društvo štelo že 69 članov, in v prvem letu so izplačali že \$356.21 raznih stroškov. Člani so bili ponosni na svoje društvo, in komaj je bilo leto staro, so že naročili regalije in kape in naročili so ameriško zastavo. Importirali so iz Kranjske tudi eno avstrijsko zastavo. Tedaj se je malo slišalo o Slovencih. Naši naseljenci so bili le Kranjci med seboj, med fučji pa Avstrijci.

Leto 1884 pa je bilo hudo za društvo. Dela malo, bolnikov dosti. Znižali so bolniško podporo na \$16 na mesec in zvišali vstopnino na \$5.00, pa je bila blagajna kljub temu prazna. Hudo je bilo tudi leto 1886. Letu 1887 si je društvo omislilo tudi svoja pravila. In ker tedaj še ni bilo nobene slovenske tiskarne v Ameriki, so jih podjetni društveniki naročili pri tiskarju Krajcu v Novem mestu, ki jih je tudi poslal. Pravila je pa spisal učitelj šetina v Crnomlju.

Leto 1890 je štelo društvo že 300 članov in močno blagajno. Zato so pa dali \$200.00 za novo slovensko cerkev v Calumetu, ki so jo tedaj gradili. Letu 1892 so obhajali desetletnico društva. Imeli so tedaj 444 članov. In dne 18. septembra so pa proslavili 50 letnico z veliko proslavo in slavnostno. Iskrene čestitke najstarejšemu slovenskemu društvu v Ameriki.

Župan in mestna zbornica v Euclidu in nasprotju

Župan mesta Euclid, Ohio, Charles Ely, je sklical mestno zbornico in ji naročil, da mora dovoliti \$44,520 za mestne stroške. Ako mestna zbornica tega ne stori, tedaj bo morala mestna uprava v Euclidu prenehati s poslovanjem 1. oktobra, ker ni več denarja na razpolago. Dva councilmana Bird, republikanec, in Watson, demokrat, sta nasprotovala zahtevi župana Elya, da se nemudoma dovoli denar. naker ju je župan obdolžil, da igraata politiko. Mestna zbornica je prepričana, da bo mestna uprava tudi po 1. oktobrom še poslovala.

V bolnico

Mrs. John Menart, 14903 Sylvia Ave., je bila prepeljana v University bolnico v svrhu operacije.

Računi za vodo

Račune za vodo lahko plačate vsak čas v našem uradu, toda od 20. septembra je treba plačati nekaj centov več, kot kaže račun.

Councilman Artl zahteva delo za 20,000 ljudi

Councilman Artl iz 2. distrikta je v ponedeljek predlagal v mestni zbornici, da mesto začne z javnimi deli, ki bi veljala najmanj \$6,000,000, in da dobijo delo oni brezposelni, ki prejema- jo podporo od dobrodelnih družb. Plačo bi dobivali nekako tako visoko, kot so vredne potrebščine, ki jih prejemaajo od družbe, ali z drugimi besedami: delavci bi z zaslužkom sami plačevali potrebščine, bi delali, namesto da bi dobivali javno podporo. Nadalje je tudi predlagal, da bi se dalo delo onim, ki so zaostali v davkih. Delo bi dobili pod pogojem, da se zavežejo, da dve tretini svoje plače odračunajo na zaostale davke. Mestna zbornica bo te dni to vprašanje vzela v pretres.

V bolnico

Radi operacije se je podala v Women's bolnico poznana Rozi Rotar, 16318 Huntmore Ave. Želimo ji, da bi skoro okrevala.

V bolnico

* Anglija se bo v kratkem zopet vrnila k zlati valuti.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrt \$1.75
Za Evropo, celo leto \$8.00; pol leta \$4.00; za četrt leta \$2.50
Posamezna številka 3 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers.

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83

No. 222, Wed., Sept. 21st, 1932

Naši državljani v 28. vardi

V prvih štirih volivnih okrajih 28. varde smo torej našli vsega skupaj 272 slovenskih in hrvatskih volivcev in volivk. Pogledimo, kako smo močni v nadaljnjih okrajih.

V petem ali "E" volivnem okraju smo dobili med našimi volivci 29 Slovencev, 12 Slovenk, nadalje štiri Hrvatice in tri Hrvatce, ali skupaj 41 Slovencev in 7 Hrvatov, skupaj 48 naših volivcev v "E" volivnem okraju 28. varde. Skupno s prejšnjimi jih je doslej 320.

Šesti volivni okraj ali "F" precinkt je edini, kjer so brati Hrvatci bolj številni kot Slovenci, kajti našli smo v tem okraju le tri Slovence in eno Slovenko, nasproti temu pa osem Hrvatov in tri Hrvatice. Skupaj torej v "F" okraju štirje Slovenci in 11 Hrvatov, skupaj 15 naših ljudi, ali vseh skupaj doslej 335.

Skoro enaki smo si v sedmem volivnem okraju 28. varde z brati Hrvatci, kajti v tem okraju je registriranih 10 Slovencev in 6 Slovenk, in enako tudi deset bratov Hrvatov in dve Hrvatice. Vsega skupaj je torej 16 Slovencev in 12 Hrvatov, skupaj nas vseh 28 naših ljudi, ali vseh skupaj v sedmih volivnih okrajih 28. varde 363 registriranih naših državljanov.

Osmi okraj je med bolj številnimi. To je "H" precinkt 28. varde, kjer dobimo trinajst Slovencev registriranih in deset Slovenk, in enajst bratov Hrvatov ter tri Hrvatice. Skupaj torej 23 Slovencev in 14 Hrvatov, ali vseh skupaj naših državljanov v H precinktu 37. Skupno število v osmih volivnih okrajih 28. varde je 400 registriranih Slovencev in Hrvatov.

Bele vrane so Slovenci v "I" precinktu ali devetem volivnem okraju 28. varde. Tu dobimo le tri Slovence, dve Slovenki, in po enega Hrvata in Hrvatice, ali vsega skupaj pet Slovencev in dva Hrvatca, vseh skupaj 7 ali skupaj v devetih okrajih 407 registriranih naših volivcev.

Boljši in obširnejši je deseti volivni okraj ali "J" precinkt. Tu imamo 10 Slovencev, tri Slovenke, in dva brata Hrvatca, skupaj 13 Slovencev in dva Hrvatca ali vseh skupaj 15 registriranih. Skupno število doslej torej 422.

Tudi v "K" volivnem okraju 28. varde smo enako močni z brati Hrvatci, ker tu je registriranih sedem slovenskih državljanov in sedem hrvatskih, poleg tega pa dva Slovenci in ena Hrvatica. Skupaj 9 Slovencev in 8 Hrvatov, ali nas vseh skupaj 17 registriranih državljanov. Skupaj doslej 439 registriranih Slovencev in Hrvatov.

Močnejši je dvanajsti volivni okraj ali "L" precinkt 28. varde. Tu je registriranih 13 Slovencev in 4 Slovenke ter dvanajst Hrvatov, toda nobene Hrvatice. Skupaj torej 17 Slovencev in 12 Hrvatov, ali vseh skupaj 29 Slovencev in Hrvatov. Skupaj doslej 468 registriranih naših državljanov v 12 volivnih okrajih.

Tretji po moči v vardi je "M" volivni okraj, kjer se nahaja 32 Slovencev in 15 Slovenk, poleg tega pa 5 bratov in 2 Hrvatice. Skupaj torej 47 Slovencev in 7 Hrvatov, vseh skupaj torej 54 naših registriranih volivcev.

Jako močan je pa "N" volivni precinkt, ki se nahaja na takozvanem "Jutrovem," vendar smo pričakovali, da je primeroma tam mnogo več volivcev. Našli smo tu 45 slovenskih volivcev in 12 Slovenke, nadalje 13 bratov Hrvatov, toda nobene hrvatske žene. Skupaj v "N" precinktu torej 57 Slovencev in 13 Hrvatov, ali vseh skupaj 70 Slovencev in Hrvatov. Skupaj v trinajstih volivnih okrajih 538 Slovencev in Hrvatov.

Štirinajsti volivni okraj "O" je za nas skoro brez pomena, kajti tu je registriranih pet Hrvatov, nobene Hrvatice, štirje Slovenci in tri Slovenke, skupaj torej 7 Slovencev in pet Hrvatov, skupaj 12. Vseh skupaj doslej 550 naših registriranih državljanov.

Zelo močan je pa zadnji ali petnajsti volivni okraj "P." To so Slovenci okoli Reno, Way in tam okoli. Tu imamo registriranih 53 Slovencev in 15 Slovenk, nadalje 12 Hrvatov in 5 Hrvatice. Skupaj 68 Slovencev in 17 Hrvatov, ali vseh skupaj 85 naših registriranih državljanov. Vseh skupaj slovenskih in hrvatskih državljanov v 28. vardi je torej 689 mož in žensk. Dolžnost onih, ki niso še državljani je, da si poiščejo državljanstvo, da bodo pomagali k večjemu uspehu našega naroda v velikem Clevelandu.

V 32. vardi smo našli 2,548 naših registriranih volivcev, kot smo poročali pred nekaj meseci. V 28. vardi nas je 689, ali skupaj v dveh vardah 3,237 slovenskih in hrvatskih registriranih volivcev. Kako je v 10. in 23. vardi, bomo v kratkem slišali.

D O P I S I

Cleveland, O. — Community Welfare klub si je zopet izbral dr. Lauschetov orkester za njihovo tretjeletno dobrodelno veselico, katere se vrši 22. oktobra v Slovenskem narodnem domu. Kakor je bilo že omenjeno, bo ta veselica v prid brezposelnih družin. Oni, kateri ste

se udeležili prejšnjih dveh dobrodelnih veselic, se še dobro spominjate, kako krasno je igral dr. Lauschetov orkester. Spominjate se boste pa tudi, koliko ste užili smeha, ko ste opazovali komične kostume, vesele obraze onih, katerim so bila podarjena lepa darila. Da, vse prehitro je minil čas in ko je ura bila dve

ste se zadovoljni vračali na svoj dom.

Slično in še veliko več čaka one, kateri se bodo udeležili te največje in najbolj pomembne bratoljubne veselice.

Kakor se je že omenjalo, da bo ta veselica nadkriljevala vse prejšnje. Na slovenskih odrih ste že opazili različne kostume, ki so predstavljali vsakovrstne narode, a letos boste pa videli vse nekaj novega. Ker se bo ravno na ta dan praznovalo 200 letnico rojstva George Washingtona, zato si bodo nabavili kostume ameriške naselniške dobe. Kostumi, oziroma obleke so krasne, prepričajte se!

Pričakuje se, da se bo udeležilo te veselice veliko članic, katere spadajo k Betsy Ross, Geo. in Martha Washington društvom. Ako pridete v britanskih rdečih kostumih ali pa v Ethan Allen kostumih, boste ravno tako deležni nagrad.

Tretja dobrodelna maškeradna veselica bo v počast velikega moža George Washingtona, upajoč, da se v današnjih hudih časih pojavi mož, njemu enak, velik dobrotnik človeštva.

Vstopnina za to prireditve je 75 centov. Tikete lahko dobite pri vseh članicah te organizacije ter v Grdina Hardware, 6127 St. Clair Ave. in Frank Mervar Cleaning Co., 5921 Bonna Ave.

Pridite v velikem številu, posebno pa vi, ki ste bolj oblagodarjeni ter s tem pomagajte bratu, ki vas milo prosi pomoči. Napolnite dvorano do zadnjega kotička, da bo več napolnjenih basketov romalo na dom sirotnih družin. Potrudite se in pridite!

Članica.

Warren, O. — Vedno se čita po časopisih v različnih dnevnih novicah, kako različne osebe zapeljujejo dobre in poštene ljudi v razne težkoče, bodisi da jih pripravijo v težke denarne izgube ali pa imajo zato, ker jim preradi verjamejo, nepotrebne sitnosti. Četudi uredniki dobrih listov vedno opominjajo čitatelje, da naj se varjejo pred takimi ljudmi, ki iščejo podpisov za to ali ono stvar. Je pa težko umeti, da smo li preveč lahkoverni ali pa zaupamo drugim več ko samim sebi. Tukaj, v naši naselbini, je prišlo do velike zmešnjave vsled podpisov, ki jih je iskala komunistična stranka, da bi s tem spravila svoje kandidate na volivno listino. Mogoče da bi bilo še vse dobro, da niso hoteli biti takoj v začetku preveliki.

Pred tedni so voditelji te stranke hoteli napraviti stavko v tukajšnji tovarni. Ako so mislili s tem izboljšati delavsko stališče, se pač ne ve, ker do zadnjega trenutka o tem sploh nihče vedel ni. Obdrževalo se razni shodi in so imeli različne govore o današnji depresiji in kako bi se izboljšal položaj, a navzoči so bili vedno le eni in isti zadnjih par let. Največ je bilo seveda takih, ki ne delajo sedaj in tudi niso hoteli delati prej, ko je bilo dovolj dela, ker oni gledajo le na dobičke delodajalcev in mislijo, da bi morali biti oni deležni nekaj iz onega kupčka brez vsakega truda.

Iz tovarne je bilo pač odslovljenih nekaj delavcev, ker so bili malo preveč aktivni za agitacijo komunistične stranke. Iste osebe so potem, ko so izgubili delo, se razpršili po državi Ohio in Pennsylvania in iz raznih mest pripeljali nazaj trope postopcev in se lepega jutra zgodaj zastavili pred vrata tovarne. Nosili so vsakovrstne napise, ustavili so vsakega delavca, ki je hotel na delo, češ, pridruži se k nam, ne pojdi notri, v tovarni vse stoji, delavci stavkajo. In tako so zmešali mnogo ljudi, da niso vedeli kaj bi napravili. Vstop jim je bil nemogoč, a pridružiti se jim pa niso hoteli. Vsa se je obrnil in šel domov. Oni delavci pa, ki so delali, tudi niso vedeli nič o kaki stavki, dokler se niso napolnili iz tovarne domov. Kompanija sama ni vedela en časa, zli hočejo ljudje

stavkati ali ne. Začelo se je poizvedovanje osebno in po telefonu. In kmalu so bili na jasnem, da delavci niso pripravljene za stavko, da jim je bil samo vstop v tovarno zabranjen. Naročeno je bilo vsem delavcem, ki imajo svoje avtomobile, da se vozijo skozi ograjo, za one pa, ki nimajo svojega vozila, bo kompanija preskrbela avtomobila, da jih bodo vozili na delo in domov.

Takoj prvi dan so pripadniki stranke izprevideli, da ne bodo uspehi in se jih je nekaj razšlo. Oni, ki so še ostali, so pričeli biti pa bolj vsiljivi, ker niso mogli delavcev več ustavljati, ker ni nihče hodil peš, so se pa hoteli podati skozi ograjo za njimi. Tukaj so bili pa pridržani od tovarniških paznikov. Prišlo je do malega spopada, nakar je prišla policija iz mesta in so jih spravili ven, en par v bolnico, nekaj pa v zapor. Drugi so se pa razšli od koder so prišli, tovarna je pa ves čas obratovala.

A to še ni bil konec. Razjarjeni in poraženi komunisti, ki se niso mogli znebiti nad kompanijo, se bodo pa nad delavcem. Koliko je resnice na tem, se ne ve, a posledice tako kažejo. Ponudili so imena delavcev, ki so za komunistično stranko (tako se je govorilo), kompaniji za gotovo vsoto denarja, za kar je sprejela cel seznam delavcev in njihov podpisov. Začeli so trebiti delavce ne da bi jim povedali zakaj da je odslovljen. Na zahtevo za vzrok, so jim pa na njih začudenje povedali da so komunisti. Sedaj se je pa obravnava vlekla na mestni sodnji že par dni radi tega. Ker na vprašanje, če so se podpisali za komuniste, je vsak odgovoril, da ne, a ko so jim pokazali podpise, so priznali, da so se podpisali a za vse kaj drugega.

Voditelji te stranke so pač gotovo vedeli, če bodo iskali podpise pravilno, da jih ne dobe za dostno število, da bi mogli spraviti svoje kandidate na volivno listo, so si pa dobili pomagaje in mogoče ti niso vedeli, za kaj gre. Ako so pa vedeli, so bili pa plačani, da so molčali. Ti so šli okrog ljudi in iskali podpise za starostno podporo, brezposelno podporo, za znižanje cen električne razsvetljave in podobno. Niti eden ni vedel, da se je podpisal za komunistično stranko, ker glava prošnje se je napravila šele potem, ko je bila lista polna imen. In sedaj je vsak gledal in skoro ni verjel svojim očem, da se je podpisal za imena petih komunističnih kandidatov.

V veliko zagato je prišel tudi oni, ki se je izdal, da je dobil vse podpise v svoji navzočnosti, a sedaj ga pa noben na listi podpisanih ne pozna in se je sploh doglano, da on ni prošnji pisal ker niti pisat ne zna. Tako je torej lahko z drugo roko segati v žerjavico. Kako se bo končalo, se ne ve, ker stvar še ni končana. Vsak si hoče svoje ime oprati na sodnji. Ako pa bo s tem oprano tudi v tovarni, je pa še uganika.

Torej tukaj vidite, koliko neprilik napravi podpis. Kdo je temu kriv? Pero gotovo ne, ker ono piše le tam, kamor ga roka sili. Človek ni nikdar dovolj gotov in se ga prevari z besedo, a ko pride pa do pisave, se je pa treba, predno se podpiše, prepričati, če je stvar na mestu ali ne. Podpis lahko izgleda nedolžen na polni papirja, dokler ni vsebina pripisana.

Naj zadostuje o tem za enkrat. Sedaj pa malo bolj veseliga za priboljšek. Odbor Jugoslovanskega doma je na svoji redni mesečni seji avgusta sklenil, da obdrži plesno veselico in korist doma 24. septembra. Pričetek ob sedmih zvečer v Jugoslovanskem domu. Rokaji ste prijazno vabljeni, da se udeležite, ako vam je le mogoče. Istotako je bilo ukrenjeno, da vam bo na 8. oktobra dana prilika zopet videti eno smešno in veselo igro, kateri nam bodo priredili naši veseli fantje in igralci iz

Bessemer, Pa. Kdor je že videl njih igranje v zadnji sezoni, gotovo ne bo hotel zamuditi te prilike, ker je bilo vsem po volji takrat. A sedaj bo pa še lepše in poleg igre, krasnega petja, bo pa igral tudi njih orkester. Podrobnosti se bo poročalo še pozneje. Samo toliko sedaj, da se boste bolj pripravili za smeh in razvedrilo.

Pozdrav v vsem čitateljem lista in uredništvu.

Frank Ponikvar.

Barborton, O. — Menda slovenska zgodovina še ne pomni, da bi se kdaj šlo za kako tekmo v prvenstvu med Clevelandom in Barbertonom. Naj torej vse cenjena javnost, da se vrši med clevelandskim St. Clair Rifle klubom ter Barbertonom jagerskim klubom tekma v streljanju na leteče golobe v nedeljo 25. septembra popoldne na Prijateljevi farmi v Rittman, O.

Cenjeni clevelandski klub je premagal vse težkoče v streljanju med ostalimi klubi v Clevelandu ter si tako pridobil lavo riko zmage v tej smeri, za kar naj mu bo izrečen priznanje. Ker so se pa odzvali vabilu tukajšnjih jagrov, da se poprimejo tudi z njimi ter ohranijo prvenstvo ne samo v Clevelandu, temveč po vseh Združenih državah ter da pridejo omenjenega dne in "najbržejo" tukajšnje jagre na njih lastnem strelišču, obeta biti na ta dan na Prijateljevi farmi obilo zabave. Torej barbortonska javnost, pozor! Vsi na Prijateljevo farmo, da tako spodbudite barbortonske jagre do dobrega streljanja in zmage nad Clevelandčani.

Našim jagrom bi svetovalo, da se hodijo vadit v streljanju ne samo podnevi in ob nedeljah, ampak bi bilo dobro imeti vaje tudi pri luninem svitu. Bog zna kaj vse lahko pride v poštev. Na ta način bi tudi takorekoč zastražili strelišče, kajti kot sem zvedel, clevelandski championi zelo poizvedujejo, kje se nahaja dotično strelišče. Kaj pa ko bi mandelci hodili se vadit ob luninem svitu ter se tako seznanili z vsemi skrivnostmi strelišča in bi tako kar za kratek čas porazili naše jagre.

Vsi prijatelji jagrov in tudi vsi jagri, člani in nečlani, ste prijazno vabljeni, da prisostvujete pri tej tekmi. Vsi boste imeli priliko streljati ter pokazati, kako dobri strelci da ste. Pravijo, da se tekme udeležijo tudi Jaka in še celo osebno. To ni zapisano v zvezdah, je pa zapisano, da bo na 25. septembra solnčni mrk tako gotovo, kot bo navzoč Jaka. (Greš kaj staviti, Andrej? Op. Jak.)

Kaj bo vse dobrega in krepljenega na Prijateljevi farmi, pridite pogledat, in ste vsi dobro došli.

"Raubšic."

VELBLODOVA OSVETA

Splošno se misli, da spadajo velblodi med najneumnejše živali, kar pa ni res. Tako je v Indiji razumen velblod kruto kaznoval svojega gospodarja Dalipa Singha. Mož je imel navado, privezovati velbloda tako, da se ni mogel nikamor gani. Ne kaj časa je velblod to očitno kršitev osebne svobode mirno trpel, ko mu pa gospodar le ni privoščil, da bi se v prostem času izprehodil in pretegnil utrujene ude, se je razjezil nanj in postal naenkrat trmast. Gospodar ga je napolned privezal na zelo kratko vrvo, misleč, da bo trmasto žival ukrotil. To se mu pa ni posrečilo, čeprav je nekega dne že kazalo, da se je velblod poboljšal. Velblod je postal na enkrat krotak in o njegovi trmi ni bilo ne duha ne sluha. Gospodar je mislil, da je nastopil najugodnejši trenutek, ko lahko zopet zajaha velbloda. Odvezal ga je in zlezal na njegov hrbet. Nato je odjahal in se ni več vrnil. Našli so ga drugi dan mrtvega, zadušenega. Ko so pregledali njegovo truplo, so opazili na nogi rano, sledove velblodovih zob. Najbrže se je velblod v najhujšem diru nenadoma ustavil,

okrenil glavo in ugriznil gospodarja v nogo. Gospodar se je tako ustrašil, da je padel z velbloda, razjarjena žival pa je legla nanj, da se je zadušil.

UBOGA PTIČKA

V tesni kletki ptička, ptička osamela pesemco je žalno v tiho noč zapela: "Kaj je danes s tabo, punčka moja zlata? Joj ves dan zaprta sobice so vrata.

Gladna sem . . . si čisto name pozabila? Joj, še lahko noč mi nisi nič voščila!" V beli krsti nemo deklica leži, nikdar več ne bo je k ptički žalostni.

Dnevna vprašanja

1. Ali je podpredsednik Charles Curtis Indijanec?
2. Ali je bil kdaj izvoljen kak kandidat predsednikom Zed. držav, dasi je njegov nasprotnik dobil več glasov?
3. Koliko je človeških plemen na svetu?
4. Kam se mora človek obrniti, ako zgubi državljanjski papir?
5. Kdo je bil Anton Foerster?
6. Kaj pomeni izraz: Morituri te salutant?
7. Kateri planet je večji, zemlja ali luna?
8. Koga imenujejo Nemci "novodobnega Bismarcka"?
9. Kako se imenuje mogočna reka v Kanadi, katero nameravajo zvezati z Atlantikom in velikimi jezeri?
10. Kaj je oktopus?

Odgovori na vprašanja

1. Po materi je podpredsednik Curtis Indijanec rodu Kaw. Leta 1868 je bil Curtis star 8 let in je živel s svojo materjo v indijanskem taborišču, ko so Sejene Indijanci napadli taborišče Kaw Indijancev. Slednjim je slaba predla in so mislili, kako bi dobili pomoč od belokožcev. Poslali so tedaj 8 letnega Charlie Curtis, da se je splazil skozi sovražne vrste Sejene Indijancev v 57 milj oddaljeni fort Topeka, Kansas. Malemu Curtisu se je to posrečilo in je dobil pomoč, za kar so mu Kaw Indijanci na večne čase hvaležni.
2. Da, dvakrat se je to zgodilo v zgodovini Zed. držav. Prvič leta 1876, ko je demokrat Tilden dopil 4,284,835 ljudskih glasov, republikanec Hayes pa 4,033,950, a je bil izvoljen Hayes, ker je 185 elektorjev glasovalo zanj, za Tildena pa 184. In drugič se je to zgodilo leta 1888, ko je demokrat Cleveland dobil 5,538,233 glasov, republikanec Benjamin Harrison pa 5,440,216, a je dobil Harrison 233 elektoralnih glasov, Cleveland pa 168.
3. Pet, in sicer kavkaško ali belo, mongolsko ali rumeno, etiopsko ali črno, ameriško ali rdeče in malaško ali rjavovo.
4. Na distriktnega eksaminerja v bližnjem mestu.
5. Profesor petja, organist v stolni cerkvi v Ljubljani, slavni skladatelj nabožnih in posvetnih pesmi.
6. "Umiraajoči te pozdravljajo." Tako so pozdravljali v rimskih arenah borilci navzočega cesarja, ker so šli v gotovo smrt.
7. Zemlja.
8. Ministra obrambe, generala Kurt von Schleicher.
9. St. Lawrence River.
10. Podmorska žival z osmimi ogromnimi tipalkami, s katerimi napada potapljače. Dobi se globoko v skoru vseh morjih in meri od 8 do 14 čevljev. Mi mu pravimo polip.

Če verjamate al' pa ne.

V nekem večjem trgu sta bila ravno čez cesto dva gostilničarja, ki sta si bila v velikem nasprotstvu in eden drugemu konkurirala v cenah. Bila sta eden drugemu nevoščljiva, ker vsak bi bil najraje imel v svojih prostorih največ in najboljše goste. Ena gostilna se je imenovala "Pri pisani kočmajki," druga pa "Pri krivem repu."

V gostilno "Pri pisani kočmajki" pride gost, ki se prešerno vsede za mizo, moško potolče ob mizo, da prikljče natakario. (Kadar gost oblastno nastopa, je to za natakario vedno dobro znamenje). Natakario prišumi in vljudno vpraša gosta, česa želi.

"Ali lahko jem in pijem pri vas za svoj denar?" vpraša gost. "I, seveda, kar vam srce poželi dobite."

"No, potem mi prinesite najprej kozareček brinjevečka, da bo za apetit, potem juho iz volovskih repov, telečjo pečenico s tremi prikuhami, liter ljutomerčana, črno kavo in pet viržink."

Natakario, ki se že naprej veseli dobre napitnine, začne streči gostu, ki si kaj vneta pomaga do teh telesnih dobrih del. Skoro celo uro ga je vzel, da je pospravil vse krožnike. Potem si zapali viržinko, spravi ostale štiri v žep in potrka z nožem ob kozarec. Natakario prihi in gost reče:

"Prosim, povejte mi račun!" "Brinjevek 2 Din, juha 4 Din, pečenka 18 Din, Vino 24 Din, kava 8 Din in viržinke 10 Din; skupaj 66 Din," računa natakario.

Gost seže v žep in položi na mizo 2 Dinarja.

Natakario pogleda denar, pogleda gosta, pa reče: "Vi se menda šalite, gospod."

"Ne, nikakor se ne šalim, saj sem vas poprej vprašal: 'Ali lahko jem in pijem pri vas za svoj denar' in vi ste rekli: 'I, seveda, kar vam srce poželi, dobite.' In tukaj je moj denar, to je vse kar imam."

Natakario pokliče gospodarja, ki reče, ko sliši vso stvar, gostu:

"Čela stvar je sicer jako nesramna, ampak ne bojte se. Tukaj ne boste nič plačali, ampak vam dam še iz svojega deset-dinarjev s pogojem, da greste preko ceste v gostilno 'Pri krivem repu' in tam isto napravite."

"Mi je prav žal, da vam ne morem ustreči," reče gost, ki vstane in gre proti vratom, "ker v oni gostilni sem bil že včeraj, kjer sem napravil isto in me je potem gostilničar poslal sem."

V mesto je prišel cirkus, kjer so razstavili razne svetovne zanimivosti. Pred vsako teh zanimivosti je stal glasnik, ki je klical ljudi in vpil o izvanredni stvari, ki jo ljudje lahko vidijo za desetico. Postavljen je bil šotor, v katerem je bila najtežja ženska na svetu, takoj poleg pa šotor, kjer so kazali najtežjo svinjo na svetu. Kadar je glasnik pred šotorom, kjer je bila ženska, vpil: "Ljudje božji, za desetico lahko vidite najtežjo žensko na svetu," je sosed pred šotorom, kjer je bila svinja, zavpil: "Najtežja svinja sveta!"

Civilist pride k vojašnici in hoče mimo straže v notranjost. Straža ga pa ustavi in med obema pride do precej ostrih besed. Končno gre civilist mimo straže v vojašnico. Prizor je opazoval poročnik, ki je imel službo, a ni slišal razgovora, pa gre k vojaku in ga vpraša:

"Zakaj si pa pustil civilista brez dovoljenja v vojašnico?" "Saj ga najprej nisem hotel pustiti, ampak ko je zavpil name: 'Spravi se s poti, osele zabiti,' sem mislil, da je to kak višji častnik, ki je preoblečen v civilno obleko."

MUČENIŠKA SMRT SV. NEŽE

Piše igrovodja

Nežo skušajo pregovoriti na vse načine, da se odpove kristjanstvu in ker vse nič ne pomaga, se sodnik zadovolji s tem, da ji dovoli ostati kristjana, ako vzame njegovega sina za moža. Toda Neža vztraja pri tem, da ostane devica. Simforijan pristane tudi na to, da lahko ostane devica, ako se pridruži duhovnicam boginje Veste. Spet odgovori Neža, da ostane kristjana. Ko ji sodnik zagrozi s smrtjo, se Neža ne preplahi. Simforijan, videč da je vse zaman, ji zapreti še s hujšim kot s smrtjo. Zapreti ji, da bo dal oskrbniti njeno deviško čast. Ta grožnja je bila res hujša ko smrt. Toda Neža se tudi te grožnje ne ustraši, pa reče: "Kristus ni tako pozabljiv, da ne bi mislil na svoje neveste, da bi dopustil pogubiti njih devičstvo. On stoji čistim na strani in ne trpi, da bi jim kdo siloma uropal dragoceni zaklad devičstva. Lahko napojiš železo z mojo krvjo, mojih udov pa ne boš omadeževal s poželjivostjo." Tako je Neža zavrnila sodnika in v upanju, da jo bo varoval Bog, še reče:

"Angelj Gospodov bo branil moje telo pred hudobno silo!" In ni se motila: pomoč, katero je pričakovala, je prišla. Sodnik ukaže, da jo zgrabi in izvrše strašno grožnjo. Ko se ji eden razuzdencev približa, se kakor mrtev zgrudi na tla in pri priči oslepi. To pa seže v dušo celo rimskemu oblastniku, pa prosi Nežo, naj pomaga človeku, da zopet ozdravi. Neža dvigne roke in moli. In oslepel zopet sprigleda in pričo vseh navzočih prizna, da je Bog kristjanov velik in da tudi on veruje vanj. Vseh navzočih se polasti strah, zlasti poganskih duhovnikov, ki vse to pripisujejo čarovniji in zahtevajo od Simforijana, da jo obsodi v smrt.

Toda ta je zdaj strt, Neža ga je premagala. Prizna, da roka, ki je varovala Nežo je močna in pred to roko bo klonil tudi Rim. Svojo oblast izroči namestniku in odide. Ta korak oblastnika je imel jako velik učinek. Poganski svečeniki v strahu, da postane ves Rim kristjanski, zaženejo krik, da je Neža čarovnica ter zahtevajo od novega sodnika, da jo obsodi v smrt na grmadi. To sodnik tudi stori.

Neža se na to kleče zahvali nebesom, da je obsojena v smrt. In poročilo pravi, da je šla tako vesela na morišče, ko da gre na svatbo. Vse je jokalo sočutja, Neža se pa veselo smehljala. Toda še drugo iznenadenje je čakalo navzoče. Ko so Nežo deli na grmado ter isto zakurili, je bil ogenj za Nežo kot hladilna sapica. Tedaj se je pa navzočih polastila naravnost panika. Kaj takega še niso videli. Toda poganski duhovniki so pa še huje divjali proti Neži in na njih pritisk jo sodnik obsodi, da bo umrla pod rabljevim mečem.

Veselo je pokleknila Neža pred rablja, še nekoliko pomolila, potem pa sprejela smrtni udarec in njena duša se je preselila v nebesa. Njeno truplo so pokopali na vrtu njenih staršev, kjer počiva še danes. Nad njenim grobom pa se dviga veličastna cerkev.

Kaj se je zgodilo s preganjalci kristjanov? Stari Deoklecijan je kmalu sam okusil Galerijevo zlobo. Slednji je začel proti njemu spletkariti in zahteval od njega, da odstopi. Deoklecijan se je udal in Galerij je postal cesar. Deoklecijan se je ves potrt umaknil v mesto Split v Dalmacijo, v današnji Jugoslaviji, kjer si je sezidal veliko palačo in tempelj Jupitra, kar je danes stolna cerkev. Tako je nekdanji močnejši cesar Deoklecijan nevede in nehote sezidal katoliško katedralo. Kdor potuje po naši Jugoslaviji, naj ne pozabi ogledati si v Splitu to umetniško delo.

posrečeno iznajdbo, da so iznajditelja objemali.

Galerij je storil pa jako žalosten konec. Umrl je za boleznijo, za kakršno je umrl nekdanji kralj Herod. V drobovju so se mu zaredili črvi in trpel je grozne muke. Zdravniki so ga obkladali s surovim mesom, da so na ta način privabili črve iz njegovega telesa. Krog njega se je širil grozen smrad, tako da ni hotel nihče k njemu. Tako je umrl žalostne smrti 1. maja 311.

Sovladar, Maksimilijan se je obesil in prestol je zasedel njegov sin Maksencij. Izmed vseh štirih vladarjev je častno končal samo Konstancij Flor, kateketa je nasledil njegov sin Konstantin. V tem se je pa že bližala ura velikega preobrata za mogočno rimsko cesarstvo. Maksencij se je hotel iznebiti svojega tekmeča Konstantina in prišlo je do vojne, ki je obetala slabo za Konstantina. Konstantin, ki je imel malo armado, je nekdo videl na nebu svetel križ in okrog napis: "V tem znamenju boš zmagal." Konstantin je vzel sedaj za bojno znamenje mesto rimskega orla križ.

Konstantin je začel prodirati proti Rimu. Dne 28. oktobra, 312 se je razvila blizu Rima strahovita bitka, ki se je končala z zmago Konstantina. V obupni borbi je poginil tudi cesar Maksencij. Konstantin je potem javno priznal, da mu je zmago naklonil Bog kristjanov in izdal je kmalu zatem odlok, ki se je glasil: "Kristjanom damo popolno versko svobodo. Njih svetišča in zbirališča in karkoli jim je država oropala, jim mora nemudoma vrniti in ne le zasebnikom, ampak tudi krščanski Cerkvi. Svobodo vesti imajo posamezniki; Cerkev Kristusova ima vse pravice kot verska družba."

S tem je bilo konec borbe med poganstvom in kristjanstvom. Tako sem poleg opisa o sv. Neži podal tudi nekoliko kratkega pregleda o tistih in poznejših časih.

Občinstvo je prijazno vabljenno, da si ogleda to lepo krščansko dramo. Uverjen sem, da bo občinstvo zadovoljno. Podrobnosti ne bom navajal, ker igra bo uprizorjena za spodbudo, ne pa za kako reklamo. Tudi smo, kolikor mogoče, znižali vstopnino, da se bo vsakemu mogoče udeležiti drame "Mučeniška smrt sv. Neže."

REDKE ZANIMIVOSTI

Današnji svet je poln raznih zanimivosti, katerim se je prav čuditi. Tako ima, na primer, neki zdravnik v St. Paul, Minn. kravo, kateri je udel v lakotni-ko šipo v velikosti 5x7 1/2 unč. Skozi to šipo zdravnik lahko opazuje, kako krava prebava hrano in sploh ves notranji organizem, kar je posebno važno pri njegovih zdravstvenih študijah. "Betty," tako je kravi ime, šipa ne dela nikakih neprilic in se prav dobro počuti.

Na nekem posestvu v Južni Afriki imajo starega konja, kateremu so prišli na sled, da nadvse ljubi sirova jajca. Ker je gospodar zadnje čase pogrešal jajca v gnezdih, je začel paziti, kdo mu jih krađe. Pa je opazil, kako je prišel pram in začel pobirati jajca iz gnezd, katere je z največjo slastjo užival. Ta konj zna tudi tako spretno odpreti vrata pri hlevu, da so morali deti posebno ključavnico na vrata, ki je ne more odpreti.

Vsakojake stvari dajemo otrokom za igračo, ampak da bi dali otroku klopotačo za igračo, se pa vendar čudno sliši. Toda Mrs. Ledbetter v North Carolina pa si ne dela sivih las, ko se njen dvehletni sinček igra z dvema strupenima klopotačema. Ko je nekdo pustila sinčka samega na dvorišču, je videla, ko je prišla nazaj, da je imel otrok eno klopotačo v naročju, drugo je pa imel ovito okrog roke. Od tistega časa se otrok vedno igra s kačama in so vedno skupaj.

FR. JAKLIČ:

PEKLENA SVOBODA

Povest o ljubljanski in izanski revoluciji leta 1848

ŠESTO POGlavJE

Dve pridigi

Na kvatрно nedeljo zjutraj je imel izanski župnik, prečastiti gospod France Prusnik, kaj lepo pridigo. Iz Ljubljane je bilo prišlo naročilo, da je treba ljudstvo pomiriti in poučiti, da ne zlorabijo svobode, ki jo je dobrotljivi cesar prostovoljno dal. Vsi izgredi morajo prenehati in ljudje naj pridno delajo, da bodo vredni cesarske milosti. Gospod župnik se je res potrudil, da bi njegova beseda prodrla faranom do srca in uma. Potrudil se je tembolj, ko je vendar videl, kako je svoboda njegove ljubice farane zmešala, da so vrgli iz rok sekire in motike in sedaj vsi vrtoglavi praznujejo na delavnici po gostilnah in pijo, kakor bi se bližal sodni dan. Besede njegovih faranov — slišal jih je na lastna ušesa — so bile sirove in uporne; kretnje, ki jih je videl, so bile grozeče, kakor bi bili obsedeni od tistega hudiča, ki ljudi poživnjuje. Preden je začel pripravljati pridigo, se je zaupljivo priporočil sv. Duhu in ga prosil, naj mu pošlje pravega duha, da bo izbral najboljše misli in najprimernejše besede, ki bi, položene v srca njegovih faranov, vzklije in obrudile kar največ zlahtnega sadu, in da bi z božjo besedo pregnal hudiča, ki je dobil njegove ljube farane v oblast.

Lepo je pridigoval o pokorščini do Boga, o pokorščini do vsake oblasti, ki je od Boga postavljena, in o izpolnjevanju postav, ki so v veljavi. Potem je omenil graje vredne dogodke v Ljubljani in o potrebi narodne straže tudi v izanski fari. Povedal je, da pride popoldne neki gospod iz Ljubljane, da se pogovore o ustanovitvi straže, ki bo varovala premoženje mirnih vaščanov in skrbel za red, ter je končal:

"Nov čas se nam obeta, večja svoboda nam je obljubljena. Konstitution, ko bodo imeli tudi podložniki besedo pri vladanju, se nam obeta in zagotovljena je odpravila tlake in desetine. Ljubi moji farani, pokažimo, da smo vredni obljubljenih dobrot. Mir in red naj kraljujeta med nami. Delajmo pridno, kakor smo vedno, spoštujmo gosposko in izpolnjujmo postav! Dokler ni novih postav, držimo se starih! Sam Jezus Kristus nam je dejal: Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega. Tako naj bo pri nas, v naši lepi fari, pa mi, na bo red in zadovoljnost. In namesto hudičeve drajne bo nastal pri nas košček božjega kraljestva. Amen."

Toda izanska srca so bila tiste dni drugače preorana. Seme, ki je bilo vrženo na brazde, je takoj vzkliklo in bohotno prerastlo, tako da ni mogla božja beseda več do srčnih globin, da seme, ki ga je sejal skrbni pastir, ni moglo vzkliči in pognati rodovitnih bil.

Zastoj je bil ves trud duhovnega pastirja. Možakarji so sicer sedeli v klofeh, toda njihove misli so bile duhovnikovim nadkom prav nasprotno, upornost se jim je brala na obrazih, porogljiv zasmeh se je prikazal tu in tam, v očih je bilo videti dosti zlobne nejevolje.

V srce je zabolelo duhovnika, ko je videl, da padajo njegove besede na kamenita tla, da je vsaka beseda zaman. Žalosten je vzdihnil, češ: Oče nebeški, Ti vidiš moj trud in mojo voljo! — potem si je pa obrisal pot, ki se mu je prikazal na čelu, in šel maševat za svoje ljube farane, kakor je bila njegova nedeljska dolžnost.

Ižancem se tiste nedelje ni mudilo od meše domov kakor si cer, zlasti moški so ostali na Studencu. Ves Studenec jih je bil poln. Pri cerkvi, na "placu," po

cesti, povsod so stali v gručah, glava pri glavi, in zborovali žejni novic, ki jih je bil tiste dni poln ves svet.

Najglasnejši so bili na "placu." Govorili so o desetini in tlaki.

"Vse je dol!" "Samo naš fajmošter zmerom: Dajte! Dajte! Ali ste jih slišali danes? Samo: Dajte!" se je oglašil širok dedec v novi jerhovini: Malnarček.

"Ta pesem je stanovitna," mu jih je veliko pritrdilo, a drugi so kričali:

"Ali ste že slišali kdaj, da bi rekli: Vzemite! Pridite in vzemite! Nate! Kdo jih je slišal?"

Nihče se ni hotel spomniti ničesar, nihče ni hotel privoščiti besede za gospoda.

Tedaj je dobil Tone Krivanoga, ki je bil med njimi, pogum, da se je pomeknil nekoliko v ospredje in zinil tako, da je vse prepvil:

"Malo je manjkalo, pa bi se bilo slišalo s prižnice: Cesarju, kar je cesarjevega, graščaku desetino, meni pa 'pasji snop.' Graščaki niso deli zastojni duhovnov na 'pasji snop.' Sedaj vidite, da drže z graščaki. Komanj so slišali, da je desetina proč, da ne bo graščak več jemal žita iz kmečkih kozeleč, že so zastokali, ker se boje za svoj 'pasji snop.' Tako je!"

"Prav govori! Tone ima prav!" mu je pritrdil Malnarček, da se ga vsi slišali.

Krivanoga je pa nadaljeval: "Pa še narodna straža naj se ustanovi, da bo varovala graščino in farovž. To je tlaka! Nova tlaka za graščino in farovž! Ali bo Ižanec zmerom na tlaki?"

"Nikoli več! Nikoli več!" je zagrmelo krog njega. "Tlaka je dol! Vse je dol!"

"In tudi tisti dol, ki hočejo ohraniti stare krivice," je pristavil Krivanoga z vsem glasom in dal z roko poudarka svojim besedam.

"Vse dol! Graščino in farje! Skrice in narodno stražo! Frajost!"

Tako je jeknilo iz gruče in usmerilo mnenje zbrane množice. "Ali ste slišali?" je povzel Krivanoga, zmagovavec. "To je prava beseda! Držite se je!"

Med množico je že vršelo. Vzkliki, ki so se razlegli, so zagrinjali mišljenje Ižancev. Najrajši bi bili udarili takoj.

"Udri! Vse dol! Tlaka je proč! Desetina je proč! Udri! Graščino dol! Udri, Cecman! Udri!"

DNEVNE VESTI

Mož ponudil lot na pokopališču za plačilo

Chicago, 20. septembra. Roy Swanson še dalj časa ni plačal svoji razporečeni ženi alimonij. Žena je tožila na sodniji in mož je odgovoril, da nima drugega kot lot na pokopališču, katerega je pripravljen dati svoji ženi. "Kaj pravite k temu?" vpraša sodnik žensko. "Vzamem ga pod pogojem, da ga moj tekom 30 dni rabi." Sodnik je nadaljeval z obravnavo.

Tudi Japonci bi radi ruski petrolej

Berlin, 20. septembra. Delegacija japonskih trgovcev je na potu v Moskvo dospela sem. Nameravajo z rusko vlado narediti pogodbo, da bi Rusija dajala petrolej in enako olje za japonsko mornarico, ker se baje Japonska ne more zanašati na ameriške produkte. Tujezemski atašeji smatrajo japonski predlog v političnem kot gospodarskem oziru za skrajno važen.

Francija trdi, da se Nemčija pripravlja

Paris, 20. septembra. Francoska vlada se bavi z načrtom, da ustvari mednarodno komisijo, ki naj dožene francoske trditve, da se Nemčija skriva pripravljala na vojno. Francoski ministri predsednik je tozadevno obvestil francoski parlament. Francoska

vlada ima dokaze v rokah, da ima Nemčija najmanj 500,000 dobro izurjenih mož za vojno, da si ji je glasom mirovne pogodbe prepovedano oboroževati se. Nemčiji je dovoljeno le 100,000 vajakov redne armade.

Zarotniki proti kralju obsojeni v smrt

Tirana, Albanija, 20. septembra. Izvanredna sodnija je pravkar končala z obravnavo proti 49 osebam, katere so obdolžili zarote proti življenju albanskega kralja. Sedem obtožencev je bilo obsojenih v smrt, 14 oproščenih, ostali pa bodo poslani v zapore. Albanci so bili aretirani 22. avgusta in obtoženi, da so od neke tujezemke države dobili visoke svote denarja, da ubijejo kralja. Ime dotične države se ni omenilo.

Je že naročil dobro pivo iz Nemčije

Uniontown, Penna., 20. sept. Leo Heyn, lastnik hotela v tem mestu, je naročil danes iz Nemčije 50 sodov dobre pive iz mesta Wuerzburga. Izjavil se je, da so demokrati kot republikanci obljubili odpraviti prohibicijo, torej kaj bi se bal? Pivo bo dobil 15. aprila, 1933, ko bo prohibicija že odpravljena, kot trdi Mr. Heyn.

Harmonika in pijanci

V neno spikizo na 55. cesti blizu St. Clair Ave. sta prišla večeraj zjutraj dva možka, ki sta hotela igrati na harmoniko. Točaj Mike Reibetigh pa jima je prepovedal. Nastale so besede in poboj. Neznanca sta prišla za stole in začela udrihati po točaju, da je slednji nezavestno cbležal. Prišla je pa policija, ki je enega pretepača aretirala, dočim se je drugemu posrečilo pobegniti. Reibetigh je moral biti odpeljan v bolnico. Policija ni v prostorih dobila nobene opojne pijače.

MALI OGLASI

Naprodaj je les

trde vrste, jako poraben za furnce ali za sušenje mesa. 18 palcev dolgi kos, cord samo \$5.00. Vprašajte na 698 E. 159th St. Ali telefonirajte MULberry 3729. (Sept. 21. 28. Oct. 5. 12.)

Konfeksijska trgovina

naprodaj. Nahaja se v bližini šole in cerkve, v sredi slovenske naselbine. Za naslov pozvejte v uradu tega lista. (222)

Hiša v najem

za eno družino, 6 sob, vse moderno. Vprašajte na 13904 Kelson Ave. Tel. GLenville 6193. (223)

Naprodaj je

Dodge avtomobil, sedan, ali se pa zamenja za truck za eno tono ali več. Dobra ponudba. Vprašajte na 731 E. 185th St. Tel. KEnmore 2282. (223)

Soba

se odda v najem ženski ali dekletu. Vprašajte na 6611 Bonna Ave. (223)

Išče se

Johana Petrovič, ki je bivala nekje v Braddocku, Pa. Rad bi zvedel za njen naslov radi važne zadeve iz stare domovine. Oglasi naj se na naslov 1232 E. 74th St. (222)

A. MALNAR
Cement Works
1119 Addison Rd.
ENDcott 4371

Stanovanje

se da v najem, 5 sob in kopalnice. Vprašajte na 1253 E. 60th St. (224)

V najem

se dajo tri sobe za \$12.00 na mesec, štiri sobe za \$14.00 na mesec, 5 sob za \$17.00. Vprašajte na 1011 E. 64th St. (225)

V najem

se odda lepo stanovanje v S. N. Domu, ima štiri čedne sobe, za gorkoto in gorko vodo skrbi S. N. Dom. Kdor želi imeti lepo stanovanje po nizki ceni, naj se takoj zglesi v uradu S. N. Doma. (224)

Zahvala

Prav lepa hvala za krasna darila in "surprise party," ki ste mi jo pripravili v soboto večer, 10. septembra na mojem domu. Spravili so me z doma, rekoč, da gremo nekoliko grozde pogledat, kako zori. S Hupmobилоm smo se pripeljali na prijazne Strojnovne farme v Genevi v soboto popoldne. Kar hitro se je značilo in teh presnetih dedecv nisem mogla spraviti od mize. Bili so moj mož, Mr. F. Zupančič iz Collinwooda in naš šofer in pa Mr. Kern iz 200. ceste. Poslovili smo se od prijaznih Strojnovnih in se zahvalili za postrežbo. Mrs. Strojnov se pa moram še posebej zahvaliti za darovanega petelinčka. Srečno smo prišli domov, in ko stopim v sobo iznenadenega obstanem. Že veste, kako pride. Najlepšo hvalo moram vedeti Mrs. Petek J. Golič in Roziki Zdešar. Iskrena hvala! Kdaj neki vam bom mogla povrniti!

Prisrčna hvala vsem nadaljnjim prijateljicam in znankam za lepa darila in čestitke kot M. Starman, J. Trunk, F. Jakomin, A. Svetek, M. Jalovec, F. Rupert, R. Zakrajšek, Mrs. Kosten, Mrs. Bradač, F. Bostič, Mrs. Valter, L. Ogrinc, Mrs. Jamnik, Mr. Hrenko, Mrs. Slapnik ml., Mr. Green, J. Grdina, M. Ropret, D. Finley, M. Komors, E. Morcha, Mrs. Prostor, Mrs. Femec, K. Robert, Mrs. Hiti, Mrs. Korenčič, M. Juratovec, Mrs. Zdešar, Mrs. Poje, Mrs. Jarc, Mrs. Perović, F. Valter, Mrs. Zgonc, Mrs. Pink, Mrs. Jagodnik, J. Intihar, Mrs. Cerček, A. Jarc, M. Laurič, M. Kolman, Mrs. Pink, F. Hinko, Mrs. Cincor, F. Cimperman, M. Beck, F. Zajc, J. Jakomin in neimenovani.

Hvala vsem gori označenim, in če sem koga izpustila, naj mi oprostijo. Ob priliki pa bom z božjo pomočjo povrnila. Prav lepa hvala, tudi možem in znancem za lepa darila, Mr. A. Sternad, F. Kern in L. Grlic. Iskrena hvala tudi Mrs. Sokač in Mrs. Korenka B. za prijazna darila. Vsem skupaj še enkrat lepa hvala in vam želim zdravja in obilo sreče v življenju.

Terezija Potokar,
19850 Renwood Ave.

Aker zemlje

naprodaj in moderna plesna dvorana (Strumbljeva) na 1090 E. 222nd St. v Euclidu. Prodano bo na šerifovi prodaji, nova sodnija na Ontario St., dne 23. septembra, ob 9. uri zjutraj. G. G. Penland, odvetnik, 1335 Schofield Bldg., Main 1695. (Sept. 16. 17. 20. 21.)

Odda se stanovanje

štiri čedne sobe, spodaj. Kopalnice furnez in garaža. Vse skupaj samo \$18.00 na mesec. Stanovanje se nahaja na Astor Ave. v West Parku. Vprašajte pri Mr. Anton Ponikvar, 3769 E. 93rd St. Tel. MICHigan 1934. (223)

Dr. A. L. GARBAS

SLOVENSKI
zobozdravnik

6411 St. Clair Avenue
v Slov. Nar. Domu
soba št. 10
Tel. HEnderson 0919

WILLIAM A. VIDMAR

SLOVENSKI ODVETNIK
212-214 Engineers Bldg.
Tel. MAIn 1195
URE: 9 do 5
Ponedeljek, torek, četrtrek
od 6:30 do 8, in v
soboto od 2 - 4, 6:30 - 8
18735 Chapman Ave.
Tel. KEnmore 2307-M

LED IN PREMOG

TOČNA POSTREŽBA
JOSEPH KERN
SLOVENSKI HARVAARSKO
LEDU IN PREMUGU
1194 E. 167th St.
Pohiljita: KEnmore 4381

ARNOLD ZWEIG:

Slučaj narednika Griše

Za "Ameriško Domovino" prestavil M. U.

"Nihče ne ve tega, tovariš. Kar tiči v njegovih možganih, ne bi mogla odgrabit niti najstarejša prasica. Morebiti se on tudi ne zbriga za vso stvar niti najmanj, pa je vse skup le Wilhelmijevo maslo. Potem seveda ne bomo čuli o vsej stvari nič več."

"Nu, meni ne bi bilo žal, da ti povem po pravici."

"Ali pa bomo videli dva psa, ki se podita za ista kostjo. Potem prerokujem, da bo postal Albert nadležen."

"Ubogi Bjušev!"

"Prav imaš! Kajti vedno trpi v takem slučaju največ kost sama."

"Morebiti bo pa že mir, predno bo stvar rešena," je dejal Lowengard. Kar studila se mu je misel, da bi njegova divizija, ali katerikoli oddel nemške armade, lahko izvršila tako nizkotno brutalnost. Lowengard je bil dvaindvajset let star in je bil dijak. "Radoveden sem, če ve Bjušev kak srečnik je?" je pristavil.

"Saj mu ni ime Bjušev, pač pa Paprotkin. To vem že zdavnaj."

"In meni nisi tega povedal?"

"Obljubil sem tako Bertinu, tovariš."

"Ko bo tale Paprotkin — ali kako mu je že ime — čul o vsej stvari, bo gotovo presenečen."

"Le imenuj ga Bjuševa, kajti po mojem mnenju se ne bo tega imena nikdar več rešil."

Prišel je zopet zvoniti telefonski zvonec, in delo je šlo svojo pot. Zunanjo so slavci že zdavnaj utihnil.

ČETIRTO POGlavJE

Konec?

Prihajanja Babke, ki je še vedno prodajala jagode in maline, so se bili že tako privadili, da so ji že nekaj časa sem dovoljevali, da je smela prodajati svoje blago po ječi. In ker so videli, da ima Grišo — Bjuševa — rada ali pa da ga vsaj pozna, so ji celo kaj češče dovoljevali, da je smela z njim govoriti v njegovi celici, seveda pri odprtih vratih. Tudi je disciplina, kar se tiče Bjuševa, v zadnjem času popustila, ker so vojaki in tudi že Griša sam čuli, da zahteva Schiefenzahn njegovo smrt. Griša je sedel na slamnjači s podvitimi nogami ter tiščal glavo med rokama. Njegov obraz je bil upadel in ni čuda: pod očmi je imel velike črne kolobarje, zdelo se mu je, da ima čelo za teklo, stiskal je zobe in imel za tegnjena usta, kakor človek, ki prežvekuje kaj neznansko grenkega. Babka je sedela na malem zaboju, naslanjajoč se ob steno, ter ga s skrbnimi očmi opazovala. Hotela je, da bi govoril, a on je trdovratno molčal.

Babka je govorila Griši, kakor bi govorila podivjani živali. Ničesar resnega se ni zgodilo, mu je zatrjevala. Res je, da so ga upijani in primešali njegovemu žganju tobakovega pepela ali kaj sličnega, kar te upijani hitreje nego strupene gobe; res je, da so mu pobarvali hrbet in ga nosili naokoli na praznem sodu, a vendar ni v tem nič slabega. To je njim v sramoto a ne njemu. "Nikar ne posedaj sedaj naokoli, kakor bi umiral sramu."

Nobenega odgovora. In medtem ko je čakala na odgovor, je zabiskalo, tako da je bila trenutno vsa temna celica razsvetljena do zadnjega kotička. Skušala je zopet: obdrževal je sicer res govore, slabo mu je prišlo — a kdo se bo zbriga, kaj počne človek, kadar je pijan. To vendar ni sramota. In nenadoma, kakor bi se bila domislila, da bo grobot zalegla nekoliko več, je stisnila pesti, pomolila mu jih pod nos ter zavpila nanj: "Gri-

ša, tako ne pojde, da boš čemel tu in molčal, kakor da mene sploh bom. — "In v upanju, da ga vendar pripravijo do besede, ga je skušala premotiti zopet na prilizni način: "Ti neumni vojaček, ti!"

To pot se je Griša zbudil. Čul je in razumel vsako besedo, ki mu jo je govorila in iz globin svojega srca ji je dejal: "Pojdi, Babka, bolje zate. Nekdo me zasleduje," je dodal tajnstveno, medtem, ko je pokazal gori proti lini, skozi katero je baš prodiril odsev bliska. "Ni varno, biti z menoj."

Babka, ki je vendarle konečno izvila iz njega besedo, je čutila, da je to rešitev in da je najhujše prebito. "Mar so te zopet obsodili? Koliko let pa so ti dali?" ga je vprašala nenadoma.

On pa, ki mu je bila poleg Marfe Ivanovne, ki je bila tako daleč, Babka edini resnični prijatelj na svetu, ji je odgovoril: "Ni nove obsodbe, pač pa stara. Babka, in tega ne morem razumeti. Ljudje v Bialystoku so mnenja, da mora Bjušev umreti, a pod Bjuševim mislijo mene. Ne verujejo v Paprotkina, pa reči jim, kar hočeš. Nekateri ljudje mislijo, da pač mora vsak verovati resnico, vendar pa ni temu tako." Trenutno se je Griša kesal, da je govoril, kajti Babka, pozabljajoč docela, kje se nahaja, se je od srca zasmejala, kakor bi se bila nekaj v svoji kočji v gozdovih. "Št!" je zasikal Griša. Iz njenega trebuha, srca, grla in ust pa je grmel krahot, ki bi bil lvstanu omajati temelje sveta. Malo jo je brigalo. Tisti čas je bila ječa skoro prazna, straže so sedele zunaj in pisale pisma domov ali pa brali: okna so bila odprta, vendar v sobah bi bili morali rabiti električne luči, s katerimi pa je bilo treba vsekakor štediti. Konečno je Babkin smeh premagal položaj in tudi Griša se je pričel smejati. Griša je spregovoril: "Da, pač je dovolj vzroka, da se lahko človek smeje. Vsakdo ve, kdo sem. Konj ne zamenja samega sebe za plug, niti kladivo sebe za žebelj. Fritzke in Birkholz sta bila tu in vse je bilo zapisano na papir. Nekaj pa tiči za vso stvarjo, to ti pravim." Babka je prikimala parkrat. Konečno je dejala hripavim glasom: "Dobro tedaj. Sedaj mi je vse jasno. Tedaj, hudič se je vrnil, kajne? Mar ne čutim že od tedaj, ko sem te prvič videla, kakor da se je svet obrnil? Tako mirno, pokojno je bilo v gozdu: izgledalo je, kakor da je Satan zaspal na Božjem prestolu. O, zvit je, zahrbtnež, dobro se mu je posrečila past — potem mene te je ulovil. . . Sedaj pljuni name! Izruvaj mi lase. . . Ne, raje, ne tega, Griša — sicer bi morebiti bolelo ono malo bitje, ki ga nosim."

"Bodi mirna," je dejal Griša. "Nikar tako glasno, tako divje — saj ni treba, da kričiš, kakor mačka v vreči. Ako umrjem jutri, ali pa pojutrišnjem, je to zame konec. Bolje, nego pa da čakam do ponedeljka jutraj. Preseda mi že vse to," je nadaljeval šepetaje, tako resno, da se je Babka kar bala. "Pusti stvar, kakor je." In zleknil se je na slamnjačo, podvil roke pod glavo ter se zastrmel v lino. "Pomoči brisalko v vodo in položi jo na mojo glavo. Čeravno človek umira, vendar je glavobol neprijeten."

Babka je hitro storila, kar je hotel. Namočila je brisačo in kaj kmalu je Griša začutil prijetni hlad na svoji glavi in tilniku. Nato je primaknila še vrč z vodo, ter ga prosila, naj nikar ne govori tako, kakor bi hotel umreti. On pa jo je prosil, naj ga

pusti, da spi — če pa spati ne bo mogel, da vsaj leži in sanjari. "Glej," je dejal ter pokazal proti lini na tak način, da se je prestrašila: "Glej, tam je zopet oni blisk — kako svetel in hiter je. Lahko ležim in premišlujem, kadar bliska."

"Sedaj," je vzkliknila Babka, "sem gotova: dali so ti strupa. Obupuješ, ne osrčiš se več."

Griša pa je dejal: "Vendar ne misliš, da sem že docela obupal? Nisem, ne! General in njegovi ljudje ne bodo dopustili, da me usmrte. To se ne bo zgodilo nikdar. Tu so ljudje, ki mi verujejo in ki vedo za razliko med Bjuševim in Paprotkinom. Oni so se postavili med me in onega drugega, a oni, ki ti je bližji, tudi ukazuje, In vendar," je pristavil, "so stvari, nove stvari, ki so vzrasle v mojem srcu, in ki jih prej nisem nikdar poznal."

Babka je pričela občutiti v svojem srcu srd proti vsemu, kar je tako ošibljalo njenega prijatelja. Misli: "Prokleti hudič, smrdljivi črvi! Izgrizli ga bodo, kakor izgrizejo črvi deško. Vojaček, vojaček moj," je zastokala, "oni, ki je najbolj oddaljen, udari najhujše. Kroglja je bolj učinkovita nego puškino kopito, granata bolj nego puška, a najsmrtnejša med njimi je strela. General se bo potegnil morebiti enkrat ali dvakrat za ubogega vojaka: čim bo pa videl, da ne pomaga, bo pač na vso zadevo pozabil. To je tako jasno, kakor blato v steklenici. Samo tvoje lastne noge te lahko

rešijo. . . Griša," je dejala resno, a vendar ni mogla prikriti strahu, da bi jo on utegnil zavrniti, "ti moraš zbežati."

On jo je samo pogledal in dejal: "Pojdi spat, Babka."

Babka ga je razumela. Čutila je v njegovih besedah očiček in zato ga je ponovno silila: Zopet mora še enkrat ubežati. Da mu ni ona svetovala, bi bil srečno pobegnul že prvič — sedaj pa mora, mora še enkrat poskusiti. Kaj pa bi se mu moglo zgoditi hujšega, ako ga zasačijo, kakor pa ono, kar ga je že itak čakalo? Bolje strel v hrbet, ko bo bežal, kakor pa smrt ob steni z zavezanimi očmi. Skuša naj zbežati in se kam skriti. Ona mu bo pomagala, samo pomagala v pot in storila le, kar ji bo on zapovedal. Obljublja mu in prisega, da bo prišel srečno domov, obljublja mu tako zagotovo, kakor ne bi bil ležal danes tu, ako ne bi bil poslušal njenega nasveta.

"Pojdi, Babka, prosim te," ji je odvrnil z zaprtimi očmi. Proseče ga je poklicala, a nato dejala: "Dobro, grem. Dobro spi."

Pri vratih celice je postala, dobrohotno in bolesto se ozrla v njegov obraz, a nato se zadržno odločila, kaj ji je storiti. Še enkrat bo morala ona nekaj storiti. Ona mu bo odprla vrata. Dali so mu strupa in pijači. Sedaj bo pa ona zverila žganja za Nemce. Saj je videla mnogo želišč in strupenih gob za mestom. Iz njih bo skuhala dobro, krepko pijačo — a general ji bo

že dal časa za to. Nato se je sklonila nadenj in mu šepetala: "Češče se čutim dokaj šibka, Griša. Pač tako se godi ženskam, ki so v blagoslovljenem stanu. Rada bi dobila steklenico žganja. Vojaki ti jo lahko prikrbe v kantini: meni je ne bi."

Griša je zazelal in dejal v tolo: "Žganja? Dobro. Sedaj pa pojdi, Babka, vrata že zapirajo." In takoj nato — kakor v dokaz Grišinega instinkta za čas in pa kakor znak, da je postal že docela obstojni del ječinega organizma — se je prikazal pri vratih korporal Hermann Sacht ter ju opozoril, da pač ne bosta mogla klepetati vso noč. Odpeljal je "stara gospo." Griša in Babka sta si samo pokimala v pozdrav, kakor delajo to vsi priprosti ljudje, ki radi ne očitujejo svojih občutkov, in kmalu nato je zaškripal ključ v težkih vratih.

Griša ni nikdar na dolgo premišljeval o ponovnem begu. Ko je Babka odšla, je skoro zadovoljno ležal na svojem ležišču in se docela prepustil svojim mislim. Po vseh nadlogah mu je prijalo tako ležati in globoko dihati, sam, čisto sam. Strmel je v lino. Blisk je udarjal za bliskom. In Griši se je zdelo, da nekdo meri nanj. "Name bo ustrelil," si je mislil. "Želim si, da bi vedel, čemu me le hoče ustreliti, mene, priprostega vojaka, ki ni ne dober ne hudoben. Vendar ne odneha meriti. Bolje bo, da se prikrijem, predno zaspim." Čimbolj pa ga je prevzemal spavec, timbolj je ginevala misel,

da bi kaj storil, zbežal. Baš ko je mislil, da bi postavil slamnjačo pod posteljo ter bi se ulegel in zaspal tam, ga je zavest zapustila. Iztegnil se je na postelj, pričel drnjuhati, a v svojem snu je videl poročnika, generala in neskončno vrsto Nemcev, ki so korakali mimo njega, s hrbti proti njemu — in odsev bliska

se je odražal od njegovega bledega obraza, kakor trepetajoče trepalnice razsrjenega Boga. (Dalje prihodnjic.)

Prestal operacijo

Mr. Albert Kaušek iz 185. ce-ste je srečno prestal operacijo na slepiču in se 24. sept. zopet lahko vrne med svoje prijatelje.

ODKRITJE BAROVEGA SPOMENIKA

Dne 11. septembra t. l. se je na obrežju Superior jezera, pri izlivu reke Cross River, 80 milj vzhodno od Dulutha, Minn., na slovesen način odkrilo in blagoslovilo marmornat križ, v spomin rešitve iz smrtne nevarnosti znanega slovenskega misijonarja in škofa Friderik Baraga. Father Baraga se je leta 1846 z nekimi indijanskimi spremljevalcem v malem ribiškem čolnu prepeljal čez Superior jezero med velikim viharjem in je bil pri tem na čudežen način rešen smrti, ko se je čoln končno ustavil pri izlivu gori omenjene reke.

Slika nam kaže v sredi pred banderom duluthskega škofa Thomasa Waleha, ki je blagoslovil ta spomenik, okrog njega pa stoji več slovenskih duhovnikov iz Minnesote. Na skrajni desni strani je tudi Rev. John Plevnik, duhovni vodja KSKJ in predsednik Barogove zveze, na levi je tajnik društva Friderik Baraga št. 93 KSKJ, Chisholm, Minn. Bandero s sliko škofa Baraga je last tega društva.

ALI VESTE? R. J. Scott

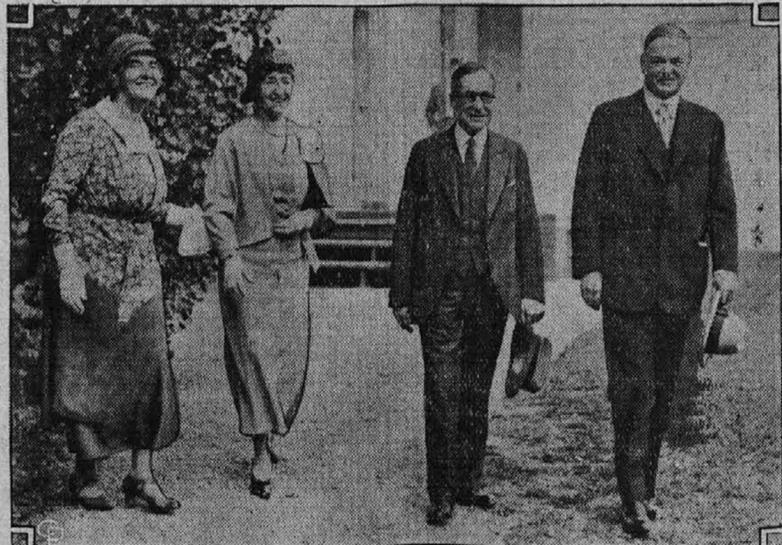
KONFUCIUS NI PRAVO KITAJSKO IME. AMPAK JE PRESTAVLENO IZ "K'UNG FU-TZE" KAR POMENI MODRO-SLOVJE.

ZIVE VLADAJO MRTVI DEVEDSEST OD STO DANAŠNJIH POSTAV SO NAPRAVILI ONI, KI SO DANES ŽE MRTVI.

NEKATERA AFRIŠKA PLEMENA IMAJO ZA VELIK OKRASEK, AKO SI Z NOŽEM RAZREŽEJO HRBET IN DENEJO V RANO SOK RASTLINE, KI POVRČI, DA SE MESO NAPNE.

Copyright, 1932, by Central Press Association, Inc. 8-21

Predsednik Hoover, Newton D. Baker, Mrs. Baker in Mrs. Hoover, na vrtu Bele hiše v Washingtonu. Slika je vzeta o priliki, ko se je vršila dobrodelna konferenca za odpomoč potrebnim v prihodnji zimi. Mr. Baker je načelnik tega odbora.

JUTRI ZJUTRAJ OB 9. URI BO

OTVORITEV

The Krichman & Perusek Furniture Store
952 E. 152d St., blizu St. Clair-Five Points

Mr. M. A. Krichman in Mr. Joe Perusek vam ni treba biti predstavljena. Imela sta čast streci vami v preteklosti (ko sta bila z Stern Furniture Co.)

Vljudno vas vabimo, da obiščete našo trgovino, ker bi vam radi izrekli dobrodošlico. Vasa naklonjenost nam bo v čast in bomo verno skušali biti vam na uslugo.

Ne bomo vam razkladali izrednih cen, ki so pripravljene za otvoritev. Povemo vam samo to: če rabite pohištvo za vso hišo, ali samo žimnico, preprogo ali peč, čaka vas veliko presenečenje. Že tedne smo se pripravljali, da vam lahko nudimo za otvoritev te posebne cene. Pridite in se prepričajte.

MOJIM PRIJATELJEM!

V teh časih, ko je treba gledati, da se vsak cent raztegne do skrajnosti, je treba rabiti nove metode blaga, da se vam lahko največ da za vaš denar. Take metode imamo mi, ker imamo male stroške. Potom nas si lahko ogledate pohištvo v tovarni, kjer si prihranite denar in ste tudi gotovi, da dobite najnovše pohištvo. Pridite na otvoritev in pripeljite svoje prijatelje seboj. Vam udani Joe Perusek.

POSEBNOSTI PRI OTVORITVI

- Modroci, \$3.89 in več.
- Perusa, vseh mer, \$3.75 in več
- Zelene postelje, vseh mer, \$3.50 in več.
- Preproge, 27x54, vsaka \$1.50.
- Axinster, 36x63, preproge, \$2.79
- Ščenkli za svetilke, komplet, \$1.39.
- Kovinski pepelniki, 95c in več.
- Pernate blazine, 52c vsaka.
- \$17.50 inner spring modroc, \$9.45
- \$32.50 kapck modroc, \$16.75
- Preproge, 9x12 mere, \$15.50 in več.
- Peči, emajlirane \$39.50 in več..
- 3 kosi pohištvo za spalno sobo, \$44.75 in več.
- 3 kosi pohištvo za sprejemno sobo, \$39.75 in več.
- 8 kosov za jedilnico \$57.50 in več

Polna zaloga električnih ledenic, pralnih strojev in čistilcev.

Krichman & Perusek Furniture Co.

925 East 152d St.

blizu St. Clair-Five Points, nasproti Emergency klinike

V SPOMIN

PETE OBLETNICE SMRTI NAŠEGA LJUBEGA OČETA IN SOPROGA

DOMINIK PERKO

ki je odšel v večnost 21. septembra, 1927.

Minilo je že peto leto v naši grenki žalosti, mi pa iščemo tolažbe, najti je mogoče ni.

Ah, čemu september mesec dragi si nam vzel zaklad? Dneve sreče izpremenil v žalovanje, tugo, jad.

Težka bila je ločitev, težko bilo je slovo; dan pogreba nam še vedno solzo sil v oko.

S cvetjem grob Tvoj okrasil smo v trajen Ti spomin, cvetje s solzami zalili naših srčnih bolečin.

Spavaj mirno v tuji zemlji, tih mir naj vlada tam! V raju svetem duši Tvoji daj plačilo večni Bog.

Dragi mož in ljubi oče, dragi je Boga za nas, da bi enkrat, če mogoče, zdiržil nas trobente glas.

Žalujoča soproga in otroci.

Cleveland (Newburg), O., 21. septembra, 1932.